מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר ניבים נפוצים ולהבין את משמעותם המושאלת
- לתרגל ניחוש פירוש ניב לפי ההקשר במשפט
- להשתמש בניבים במשפטים משלנו בצורה נכונה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – מה פירוש הניב?

1. א – להתחיל שיחה בנעימות
2. א – לכעוס מאוד ולאבד שליטה
3. א – לדבר בכנות
4. א – לוותר ולהפסיק לנסות
5. א – הסיפור כולו לא נכון
6. א – לקבל אישור להתחיל משהו

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בניב יש משמעות מושאלת, שונה מהמילים עצמן
2. נכון – ההקשר עוזר לנחש את הפירוש הנכון
3. לא נכון – לניב יש משמעות מושאלת, לא רק מילולית
4. נכון – זו המשמעות המקובלת של הניב
5. נכון – זו המשמעות המקובלת של הניב
6. לא נכון – הכוונה שהדבר התיישן ולא רלוונטי יותר

חלק ג' – השלימו את הניב

1. ידיים
2. לשבור
3. יצא
4. לב
5. יער
6. ירוק

חלק ד' – התאימו ניב למשמעות

1 – ג (להתחיל שיחה בנעימות)
2 – ד (לכעוס מאוד)
3 – א (לדבר בכנות)
4 – ו (לוותר)
5 – ב (לקבל אישור)
6 – ה (להיות עצלן ולא לעזור)

חלק ה' – כתיבה יצירתית עם ניבים

1. המשפט מראה הבנה נכונה של משמעות הניב ומשתמש בו בהקשר מתאים
2. התלמיד מסביר שניבים מעשירים את השפה ועוזרים להבין טקסטים ושיחות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מסביר שמילולית=המילים עצמן, מושאלת=המשמעות האמיתית
- הניב והפירוש תואמים את הרשימה שנלמדה
- התלמיד מזכיר שימוש במילים הסובבות ובמצב כדי לנחש

טיפים להפעלה:

- אפשר לשחק את משחק הלוח בקבוצות לפני מילוי הדף, כדי שהתלמידים יכירו את הניבים בצורה חווייתית
- מומלץ לאפשר לתלמידים להיעזר בדף הפירושים המלא בזמן העבודה על החלק הראשון
- בחלק הפתוח כדאי לעודד שיתוף משפטים בכיתה וליצור דיון קצר על כל ניב

דף תרגול: ניבים בעברית

דף התלמיד/ה **רגיל**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

במסלול הניבים אתם פוגשים ניבים שונים בעברית – ביטויים קבועים שהמשמעות שלהם אינה המשמעות המילולית של המילים. בדף הזה נתרגל להבין, לזהות ולהשתמש בניבים.

1 חלק א׳ – מה פירוש הניב?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש הניב 'לשבור את הקרח'?

(א) להתחיל שיחה בנעימות (ב) לשבור חפץ קר (ג) לקפוא מקור (ד) לשחק בשלג

2. מה פירוש הניב 'לצאת מהכלים'?

(א) לכעוס מאוד ולאבד שליטה (ב) לצאת מהבית בלי כלים (ג) לסיים לבשל (ד) לעזוב עבודה

3. מה פירוש הניב 'לשים יד על הלב'?

(א) לדבר בכנות (ב) לשים יד על החזה מכאב (ג) להישבע בבית משפט (ד) לבדוק דופק

4. מה פירוש הניב 'להרים ידיים'?

(א) לוותר ולהפסיק לנסות (ב) להצביע בכיתה (ג) להתעמל (ד) לבקש עזרה בקול

5. מה פירוש הביטוי 'לא דובים ולא יער'?

(א) הסיפור כולו לא נכון (ב) מדובר ביער עם דובים (ג) מישהו פגש דוב (ד) הטיול בוטל

6. מה פירוש הניב 'לקבל אור ירוק'?

(א) לקבל אישור להתחיל משהו (ב) לראות רמזור ירוק (ג) לצבוע משהו בירוק (ד) לקבל מתנה

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ניב הוא ביטוי שיש להבין אותו מילה במילה	☐	☐
2	אפשר להבין ניב לפי ההקשר במשפט	☐	☐
3	לכל ניב יש רק משמעות מילולית אחת	☐	☐
4	הניב 'לשבת על הגדר' מתאר מישהו שלא מחליט	☐	☐
5	הניב 'לטמון יד בצלחת' מתאר מישהו עצלן שלא עוזר	☐	☐
6	הניב 'אבד עליו הכלח' מתאר דבר חדיש ומודרני	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את הניב

השלימו את המילה החסרה.

1. כשדן ראה את החידה הקשה הוא הרים _____ ונתן לחבר לנסות

2. אחרי הריב הגדול, אמא ואבא החליטו _____ את הקרח ולדבר בנחת

3. הוא כל כך כעס שהוא _____ מהכלים

4. המורה אמרה שהיא מדברת בכנות, יד על ה _____

5. השמועה התבררה כשקר - לא דובים ולא _____

6. הפרויקט קיבל אור _____ מהמנהלת

4 חלק ד' – התאימו ניב למשמעות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לשבור את הקרח	___	**א.** לדבר בכנות
2. לצאת מהכלים	___	**ב.** לקבל אישור
3. לשים יד על הלב	___	**ג.** להתחיל שיחה בנעימות
4. להרים ידיים	___	**ד.** לכעוס מאוד
5. לקבל אור ירוק	___	**ה.** להיות עצלן ולא לעזור
6. לטמון יד בצלחת	___	**ו.** לוותר

5 חלק ה' – כתיבה יצירתית עם ניבים

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו שני ניבים מתוך הרשימה וכתבו לכל אחד משפט משלכם שממחיש את המשמעות שלו

2. הסבירו במילים שלכם למה כדאי להכיר ניבים בשפה העברית

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין משמעות מילולית למשמעות מושאלת בניב?

כתבו ניב אחד ואת פירושו הנכון

איך אפשר לנחש את משמעות הניב לפי ההקשר?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️